

การวิเคราะห์ข้อบกพร่องในการแปลถ้อยคำต้องห้ามของ คำระวี-ไบเตย
ในวรรณกรรมเรื่อง *The Catcher in the Rye* และแนวทางแก้ไข
An Analysis of Khamrawee-Baitoey's Mistakes in Translating Taboo
Expressions in The Literature "*The Catcher in the Rye*" and Solutions

นันทวัฒน์ เนตรเจริญ^{1*} และสุวัฒนา เลี่ยมประวัติ²
Nantawat Nedjaroen^{1*} and Suwattana Liaprawat²

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ประเทศไทย 73000

¹ Graduated Student of Thai Department, Faculty of Arts, Silpakorn University, Thailand, 73000

² รองศาสตราจารย์ ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ประเทศไทย 73000

² Associate Professor, Department of Thai, Faculty of Arts, Silpakorn University, Thailand, 73000

* Corresponding author, E-mail: r_arts_55@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ข้อบกพร่องในการแปลถ้อยคำต้องห้ามในวรรณกรรมเรื่อง *The Catcher in the Rye* เทียบกับสำนวนแปลเรื่อง *ชั่วชีวิตของผม* ของ คำระวี-ไบเตย และเพื่อเสนอแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น ผลการศึกษาพบว่าข้อบกพร่องอยู่ 2 ลักษณะ คือ (1) การถ่ายทอดความหมายของถ้อยคำต้องห้ามแตกต่างไปจากต้นฉบับ และ (2) การไม่จับความหมายแฝงของถ้อยคำต้องห้าม ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดข้อบกพร่องมี 2 ประการ คือ (1) การเลือกแปลถ้อยคำต้องห้ามด้วยการแปลแบบอภิสระ และ (2) ความแตกต่างทางวัฒนธรรม แนวทางปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นประกอบด้วย (1) การให้ความสำคัญต่อการรักษาความหมายของถ้อยคำต้องห้ามจากต้นฉบับ (2) การตีความเพื่อจับความหมายแฝงของถ้อยคำต้องห้ามในต้นฉบับแล้วถ่ายทอดความหมายแฝงด้วยถ้อยคำซึ่งเป็นที่คุ้นเคยกันในวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทย (3) การทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง สถานการณ์ และตัวละคร และ (4) การทดสอบสำนวนแปล

คำสำคัญ: การแปล ถ้อยคำต้องห้าม *The Catcher in the Rye* คำระวี-ไบเตย

Abstract

The objective of this qualitative research is to analyse mistakes in Khamrawee-Baitoey's translating taboo expressions in *The Catcher in the Rye* in comparison with translating *Chua Cheevit Khong Phom* (*ชั่วชีวิตของผม*) and to propose the solutions to the mistakes found. The result shows that there are two kinds of mistakes; (1) mistranslation

of taboo expressions from the original and (2) not interpret the connotation of taboo expressions. The mistakes are occurred because of two causes; (1) applying the free-translation technique to translate taboo expressions, and (2) cultural differences. The solutions proposed are the following; (1) preserve the meaning of taboo expressions, (2) interpret the connotation of taboo expressions and translate with cultural substitution terms, (3) understand the story, situations, and characters, and (4) examine the translation.

Keywords: Translation, Taboo expression, The Catcher in the Rye, Khamrawee-Baitoey

บทนำ

ถ้อยคำต้องห้าม (Taboo words) เป็นถ้อยคำที่ถูกยับยั้งด้วยเหตุผลบางอย่าง เช่น ศาสนา วัฒนธรรม ค่านิยม ฯลฯ และยังเป็นถ้อยคำที่สังคมสุภาพชนกำหนดว่าไม่ควรใช้เพราะมีความหยาบคาย สามารถทำร้ายผู้อื่น (Fakuade, G., and others, 2013) แต่ในงานวรรณกรรมเราจะพบการใช้ถ้อยคำต้องห้ามอยู่บ่อยครั้ง เนื่องจากการใช้ถ้อยคำต้องห้ามในวรรณกรรมสามารถเสริมอารมณ์ให้ผู้อ่านรับรู้และสัมผัสถึงอารมณ์ของตัวละครได้มากขึ้น (ศุภกานดา บุญทองรอด, 2545) โดยเฉพาะวรรณกรรมเรื่อง *The Catcher in the Rye* ของ J.D Salinger ซึ่งเป็นวรรณกรรมที่มีการใช้ถ้อยคำต้องห้ามจำนวนมากเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวและความรู้สึกของตัวละครหลักที่เบื่อกับสังคมอันจอมปลอม ถ้อยคำต้องห้ามจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการนำเสนอเรื่องราว ผู้แปลควรแปลถ้อยคำต้องห้ามจากต้นฉบับมาสู่สำนวนแปลให้ได้อย่างครบถ้วนหรือใกล้เคียงมากที่สุด มิฉะนั้นอาจจะทำให้สำนวนแปลไม่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวและความรู้สึกของตัวละครได้ชัดเจนเทียบเท่ากับต้นฉบับ

อย่างไรก็ตาม ถ้อยคำต้องห้ามเป็นถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของสังคมแต่ละแห่งอย่างลึกซึ้ง ทำให้ปัญหาอย่างหนึ่งที่มีมักจะพบในการแปลถ้อยคำประเภทนี้ก็คือความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม เนื่องจากผู้อ่านสำนวนแปลไม่ได้ใช้ภาษาเดียวกับผู้ประพันธ์และผู้อ่านต้นฉบับ (สุพรรณิ ปิ่นมณี, 2554) และจากการศึกษาครั้งนี้พบว่าสำนวนแปลเรื่อง *ชั่วชีวิตของผม* ของ คาร์ระวี-ไบเตย มีข้อบกพร่องในการแปลถ้อยคำต้องห้ามปรากฏอยู่ ผู้วิจัยจึงสนใจวิเคราะห์ข้อบกพร่องดังกล่าวพร้อมทั้งแนวทางแก้ไขเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ข้อบกพร่องในการแปลถ้อยคำต้องห้ามจากต้นฉบับมาสู่สำนวนแปล
2. เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องในการแปลถ้อยคำต้องห้ามซึ่งพบในสำนวนแปล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงข้อบกพร่องในการแปลถ้อยคำต้องห้ามและแนวทางปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว
2. เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจศึกษาการแปลหรือการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

ข้อบกพร่อง หมายถึง การแปลถ้อยคำต้องห้ามที่ทำให้ผู้อ่านสำนวนแปลรับรู้หรือเข้าใจสารแตกต่าง คลาดเคลื่อน หรือไม่ชัดเจนเท่ากับผู้อ่านต้นฉบับ รวมถึงการแปลด้วยถ้อยคำที่ไม่สอดคล้องกลมกลืนกับธรรมชาติและวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยด้วย ทั้งนี้อาจเกิดจากความตั้งใจหรือความไม่ตั้งใจของผู้แปลก็ได้

ถ้อยคำต้องห้าม หมายถึง ถ้อยคำที่สังคมสุภาพชนยังถือว่าไม่ควรใช้เนื่องจากขัดต่อค่านิยมอันดีงาม ถ้อยคำที่ไม่สุภาพ หยาดคาย ลามก รวมถึงถ้อยคำสบประมาทที่ทำร้ายผู้อื่นด้วย

ต้นฉบับ หมายถึง วรรณกรรมเรื่อง *The Catcher in the Rye* แต่งโดย J.D. Salinger

สำนวนแปล หมายถึง วรรณกรรมแปลเรื่อง *ชั่วชีวิตของผม* แปลโดย คำระวี-ไบเตย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1. Larson (1984) เสนอว่าการแปลที่เหมาะสมจะต้องถ่ายทอดความหมายจากต้นฉบับมาสู่สำนวนแปลให้ถูกต้องครบถ้วนมากที่สุด และต้องถ่ายทอดสารให้ผู้อ่านเข้าใจได้ด้วยสำนวนภาษาที่กลมกลืนกับธรรมชาติการใช้ภาษาของผู้อ่าน ผู้วิจัยจะใช้กรอบแนวคิดนี้เป็นเกณฑ์พิจารณาว่าการแปลที่ไม่สามารถถ่ายทอดความหมายของถ้อยคำต้องห้ามจากต้นฉบับมาให้อ่านสำนวนแปลเข้าใจได้ด้วยสำนวนภาษาที่เป็นธรรมชาตินั้นถือเป็นข้อบกพร่อง

2. ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดเรื่องหน้าที่ของถ้อยคำต้องห้ามของ Pinker (2008) เพื่อพิจารณาความหมายและหน้าที่ของถ้อยคำต้องห้ามในต้นฉบับ โดยเขาแบ่งหน้าที่ของถ้อยคำต้องห้ามเป็น 5 ประการ ได้แก่ Descriptively (Let's fuck), Idiomatically (It's fucked up), Abusively (Fuck you), Emphatically (This is fucking amazing) และ Cathartically (Fuck!!!)

3. ผู้วิจัยประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดเรื่องการจับความหมายจากต้นฉบับและการใช้ภาษาเพื่อถ่ายทอดความคิดอย่างมีประสิทธิภาพของ ปัญญา บริสุทธิ์ (2533) และกรอบแนวคิดเรื่องการวิเคราะห์ข้อบกพร่องและการปรับปรุงบทแปลของ สุพรรณิ ปันมณี (2554) เพื่อเป็นแนวทางวิเคราะห์ข้อบกพร่องในการแปลถ้อยคำต้องห้าม ตลอดจนเป็นแนวทางวิเคราะห์วิธีปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาความหมายและหน้าที่ของถ้อยคำต้องห้ามในต้นฉบับเทียบกับสำนวนแปล
2. วิเคราะห์ข้อบกพร่องในการแปลถ้อยคำต้องห้ามจากต้นฉบับมาสู่สำนวนแปล
3. วิเคราะห์วิธีปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นแล้วนำเสนอผลด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ข้อบกพร่องในการแปลถ้อยคำต้องห้ามและแนวทางแก้ไขข้อบกพร่อง ผลการวิจัยในส่วนต่างๆ มีดังนี้

1. ข้อบกพร่องในการแปลถ้อยคำต้องห้าม

การศึกษาการแปลถ้อยคำต้องห้ามจากต้นฉบับมาสู่สำนวนแปลพบว่า มีข้อบกพร่อง 2 ลักษณะ ได้แก่ การถ่ายทอดความหมายของถ้อยคำต้องห้ามแตกต่างไปจากต้นฉบับ และการไม่จับความหมายแฝงของถ้อยคำต้องห้าม รายละเอียดของข้อบกพร่องในแต่ละข้อมีดังนี้

1.1 การถ่ายทอดความหมายของถ้อยคำต้องห้ามแตกต่างไปจากต้นฉบับ

การแปลเป็นการสื่อสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary communication) โดยมีผู้แปลเป็นผู้รับสารลำดับแรกแล้วจึงถ่ายทอดสารมาสู่ผู้อ่านสำนวนแปล (เซวง จันทรเขตต์, 2528) ถ้าผู้แปลปรับเปลี่ยนหรือบิดเบือนสารที่รับมาจากต้นฉบับแล้วถ่ายทอดสารที่แตกต่างออกไปในสำนวนแปล ไม่ว่าจะด้วยความตั้งใจหรือไม่ก็ตาม ก็จะทำให้ผู้อ่านสำนวนแปลรับรู้และเข้าใจสารคลาดเคลื่อนหรือแตกต่างไปจากต้นฉบับได้ การแปลเช่นนี้ถือว่ามีข้อบกพร่องเพราะ สัญฉวี สายบัว (2550) กล่าวว่าไว้ว่าสำนวนแปลที่ดีควรจะสื่อความหมายให้ใกล้เคียงกับต้นฉบับมากที่สุดและไม่ควรมีความคิดและความหมายที่เป็นส่วนเฉพาะของผู้แปลแทรกเข้าไป ยกเว้นในกรณีที่เป็น เช่น การปรับเปลี่ยนเพื่อแก้ไขปัญหาด้านความแตกต่างทางไวยากรณ์ ฯลฯ ตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่ามีการการถ่ายทอดความหมายของถ้อยคำต้องห้ามแตกต่างไปจากต้นฉบับมีดังนี้

ตัวอย่างที่ 1 โฮลเดนเล่าอธิบายสาเหตุที่เขาออกจากโรงเรียนเอลค์ตัน ฮิลล์

- One of the biggest reasons I left Elkton Hills was because I was surrounded by *phonies*. (p.18)

- เหตุผลสำคัญที่สุดที่ผมออกจากเอลค์ตัน ฮิลล์ ก็เพราะผมรู้สึกว่าคุณเองอยู่ท่ามกลาง *ไอ้คนระยำอัปรีย์* (น.25)

ตัวอย่างที่ 2 โฮลเดนกำลังจะออกจากโรงแรม

- I took a look out the window before I left the room, though, to see how all the *perverts* were doing, but they all had their shades down. (p.112)

- ชะโงกหน้ามองออกไปนอกหน้าต่างก่อนที่จะออกจากห้อง อยากรู้ว่า **ไอ้ผู้คน** **เส็งเคร็ง** พวกนั้นมันทำอะไรกันอยู่ แต่มันก็เอามันลงกันหมดแล้ว (น.156)

ตัวอย่างที่ 3 โสลดนและแซลลีไปเล่นสเก็ต แซลลีสวมกระโปรงเล่นสเก็ตให้โสลดนดู

- She kept walking ahead of me, so that I'd see how cute her little **ass** looked. It did look pretty cute too. I have to admit it. (p.135)
- หล่อนคอยแต่จะเดินนำหน้าผมเรื่อยเพราะต้องการให้ผมเห็นว่า **ความออร์ชร** ของหล่อนนั้นมันเก๋ไ้สักแค่ไหน ก็สวยชะด้วยผมต้องยอมรับจริงๆ (น.186)

จากตัวอย่างทั้ง 3 นี้จะสังเกตเห็นได้ว่าการถ่ายทอดความหมายของถ้อยคำต้องห้ามแตกต่างกันไปจากต้นฉบับ กล่าวคือในตัวอย่างที่ 1 คำว่า **phonies** เป็นคำสัพประมาทซึ่งสื่อความหมายว่า “หลอกลวง เสแสร้ง ไม่จริงใจ” แต่ผู้แปลกลับแปลว่า **ไอ้คนระยำอัปรีย์** ในตัวอย่างที่ 2 คำว่า **perverts** เป็นคำสัพประมาทซึ่งสื่อความหมายว่า “ผู้มีกามวิตถาร” แต่ผู้แปลกลับแปลว่า **ไอ้ผู้คนเส็งเคร็ง** และในตัวอย่างที่ 3 คำว่า **ass** เป็นถ้อยคำไม่สุภาพซึ่งสื่อความหมายว่า “บั้นท้าย” แต่ผู้แปลกลับแปลว่า **ความออร์ชร** การถ่ายทอดความหมายของถ้อยคำต้องห้ามแตกต่างกันไปจากต้นฉบับเช่นนี้ทำให้สำนวนแปลสื่อความหมายคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ และส่งผลให้ผู้อ่านสำนวนแปลรับรู้และเข้าใจตัวบทแตกต่างกันไปจากที่ผู้ประพันธ์ต้นฉบับนำเสนอไว้ เช่นตัวอย่างที่ 1 ผู้อ่านต้นฉบับจะรับรู้ที่โสลดนออกจากโรงเรียนเอลค์ตันฮิลล์ก็เพราะเขาไม่ชอบอยู่ท่ามกลางผู้คนที่เสแสร้งและไม่จริงใจ แต่ผู้อ่านสำนวนแปลจะไม่รับรู้เหตุผลดังกล่าว หรือตัวอย่างที่ 3 ผู้อ่านต้นฉบับจะรับรู้ที่โสลดนมองดูกันของแซลลีและจะเข้าใจไปว่าสาเหตุที่แซลลีพยายามเดินนำหน้าโสลดนก็เพราะเธอต้องการอวดกันให้โสลดนดู ซึ่งผู้อ่านสำนวนแปลจะไม่รับรู้สารที่เฉพาะเจาะจงถึงขนาดนั้น แต่จะรู้เพียงแค่ว่าแซลลีพยายามเดินนำหน้า โสลดนก็เพื่ออวดความสวยงามออร์ชร

1.2 การไม่จับความหมายแฝงของถ้อยคำต้องห้าม

ถ้อยคำต้องห้ามบางคำไม่ได้สื่อความหมายตรงตามรูปภาษา (Denotation) แต่จะสื่อความหมายแฝง (Connotation) เช่นคำว่า **ควาย** มีความหมายตามรูปภาษาหมายถึง “สัตว์สี่ขา มีเขา เลี้ยงไว้ไถนา และลากจูงพาหนะได้” แต่เมื่อนำมาใช้เป็นคำสัพประมาท เช่น **ไอ้ควาย** ถ้อยคำดังกล่าวจะไม่สื่อความหมายตามรูปภาษา แต่จะสื่อความหมายแฝงในเชิงลบ หมายถึง “คนโง่เขลาเบาปัญญา” เป็นต้น การแปลถ้อยคำต้องห้ามจึงต้องคำนึงถึงความหมายแฝงด้วย

อย่างไรก็ตาม จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า มีข้อบกพร่องที่เกิดจากการไม่จับความหมายแฝงของถ้อยคำต้องห้าม ทำให้ผู้แปลถ่ายทอดความหมายของถ้อยคำต้องห้ามในต้นฉบับออกมาได้ไม่สมบูรณ์ เนื่องจากผู้แปลไม่ได้ตีความถ้อยคำต้องห้ามในต้นฉบับให้ลึกซึ้งเพียงพอ ตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่ามีการแปลโดยไม่จับความหมายแฝงของถ้อยคำต้องห้ามมีดังนี้

- ตัวอย่างที่ 4 โฮลเดนนั่งชมละครข้างแม่ลูกคู่หนึ่งซึ่งลูกอยากเข้าห้องน้ำ แต่แม่ไม่ยอมพาลูกไป
- She kept telling him to sit still and behave himself. She was about as kind-hearted as a goddam *wolf*. (p.145)
 - หล่อนบอกให้ลูกนั่งเฉยๆ แล้วก็อดทนเอาไว้ ไซ้สิ! หล่อนนะมีหัวใจอันแสนจะกรุณาเหมือนเจ้าหมาป่าอุบาทว์นั่นทีเดียว (น.203)

- ตัวอย่างที่ 5 อากาศหนาวทำให้โฮลเดนตัวสั่น
- I didn't feel too drunk anymore when I went outside, but it was getting very cold out again, and my teeth started chattering *like hell*. (p.160)
 - พอออกมาข้างนอกได้ ผมก็ไม่ได้รู้สึกว่ามีอีกต่อไปแล้ว แต่แม่ง อากาศข้างนอกก็โคตรจะหนาว จนฟันผมกระทบกันดังกึกๆ *อย่างกับนรก* (น.225)

จากตัวอย่างที่ 4 คำว่า *wolf* เป็นคำสัพประมาทที่สื่อความหมายแฝงในเชิงลบว่า “คนจิตใจโหดร้าย” ทว่าผู้แปลไม่ได้จับความหมายแฝงดังกล่าว แต่กลับแปลตรงตามรูปภาษาว่า *หมาป่า* การแปลจากความหมายตามรูปภาษาโดยไม่ได้จับและถ่ายทอดความหมายแฝงซึ่งเป็นความหมายในบริบทดังกล่าวทำให้สำนวนแปลสื่อความหมายไม่ครบถ้วน เนื่องจากวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยจะไม่คุ้นเคยกับการเปรียบเทียบคนจิตใจโหดร้ายกับหมาป่า แต่จะเปรียบกับยักษ์หรือมาร เมื่อผู้อ่านสำนวนแปลพบคำว่า *หมาป่า* ก็จะไม่รู้ว่าคำดังกล่าวสื่อความหมายแฝงในเชิงลบถึงจิตใจโหดร้าย แต่อาจจะเข้าใจเพียงว่าเป็นการสัพประมาทด้วยการใช้คำเรียกสัตว์เท่านั้น

จากตัวอย่างที่ 5 คำว่า *like hell* เป็นคำเน้นความหมายที่ไม่สุภาพ สื่อความหมายตามบริบทว่า “กระทบกันรัวๆ” ตามลำดับ ทว่าผู้แปลไม่ได้ไม่ได้จับความหมายแฝงดังกล่าว แต่กลับแปลตรงตามรูปภาษาว่า *อย่างกับนรก* การแปลจากความหมายตามรูปภาษาเช่นนี้ทำให้สำนวนภาษาในสำนวนแปลดูไม่เป็นธรรมชาติ เนื่องจากในวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยจะไม่คุ้นเคยกับการเปรียบเทียบ “อาการฟันกระทบกันรัวๆ” เข้ากับ “นรก” แม้ว่าผู้อ่านสำนวนแปลอาจจะตีความได้จากบริบทว่าถ้อยคำเหล่านี้ ทำหน้าที่เน้นความหมาย แต่การเน้นความหมายด้วยถ้อยคำเหล่านี้ก็ยังคงดูไม่กลมกลืนกับธรรมชาติ การใช้ภาษาไทยจึงเป็นข้อบกพร่องในสำนวนแปลที่ไม่สามารถนำเสนอสารให้ผู้อ่านสำนวนแปลรับรู้ได้ด้วยสำนวนภาษาที่เป็นธรรมชาติตามวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าข้อบกพร่องในข้างต้นน่าจะเกิดขึ้นมาจากสาเหตุ 2 ประการ ดังนี้

(1) การเลือกแปลถ้อยคำต้องห้ามด้วยการแปลแบบอิสระ

การแปลแบบอิสระ (Free Translation) คือการแปลที่ผู้แปลตัดต่อแต่งเติมบทแปลโดยไม่มีขอบเขต เป็นการแปลที่สละหลุดพ้นต้นฉบับทั้งด้านรูปแบบและความหมาย (รัชนีโรจน์ กุลธำรง, 2552) และเมื่อผู้แปลแปลแบบอิสระโดยไม่รักษาไว้ซึ่งความหมายของถ้อยคำต้องห้ามในต้นฉบับย่อมทำให้เกิดข้อบกพร่อง สำนวนแปลจะไม่สามารถถ่ายทอดความหมายของถ้อยคำต้องห้ามให้สอดคล้องกับต้นฉบับ

และส่งผลให้ผู้อ่านสำนวนแปลรับรู้สารไม่ครบถ้วน ไม่ชัดเจน แตกต่าง หรือคลาดเคลื่อนไปจากที่ผู้ประพันธ์ต้นฉบับนำเสนอไว้ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างที่ 1-3 ซึ่งผู้แปลแปลถ้อยคำต้องห้ามในต้นฉบับด้วยถ้อยคำที่สื่อความหมายแตกต่างกัน ทำให้ผู้อ่านสำนวนแปลรับรู้รายละเอียดของเนื้อเรื่องแตกต่างออกไปจากที่ต้นฉบับได้นำเสนอไว้

(2) ความแตกต่างทางวัฒนธรรม

จากตัวอย่างที่ 4 และ 5 เราจะสังเกตเห็นได้ว่าแม้ผู้แปลจะแปลถ้อยคำต้องห้ามด้วยการแปลตรงตามรูปภาษา (Literal translation) ไม่ได้แปลแบบอิสระ แต่ก็ยังเกิดข้อบกพร่องขึ้นได้ เนื่องจากว่าผู้อ่านสำนวนแปลมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกับผู้อ่านต้นฉบับ ความแตกต่างทางวัฒนธรรมนี้มักจะก่อให้เกิดช่องว่างทางการสื่อสาร ทำให้เกิดปัญหาในการรับรู้ ติความ และเข้าใจความหมายแฝงของถ้อยคำต้องห้าม ดังที่ สัตยฉวี สายบัว (2550) อธิบายไว้ว่าความหมายแฝงเป็นเรื่องที่ใช้เฉพาะคนกลุ่มเล็กหรือคนที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน มีประสบการณ์คล้ายคลึงกัน ดังนั้นคนที่อยู่ต่างวัฒนธรรม ต่างสังคม และต่างประสบการณ์จึงอาจมีปัญหาในการจับความหมายของถ้อยคำในต้นฉบับได้ ดังนั้นหากผู้แปลไม่ตีความหรือไม่จับความหมายแฝงของถ้อยคำต้องห้ามในต้นฉบับ แต่ยึดติดกับการแปลถ้อยคำต้องห้ามตรงตามรูปภาษา ก็จะทำให้ผู้อ่านสำนวนแปลไม่สามารถรับรู้หรือเข้าถึงความหมายแฝงของถ้อยคำดังกล่าวได้ เนื่องจากผู้อ่านสำนวนแปลไม่ได้มีประสบการณ์และวัฒนธรรมร่วมกันเหมือนกับผู้ประพันธ์ต้นฉบับ

2. แนวทางแก้ไขข้อบกพร่อง

ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าการแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นสามารถทำได้ตามแนวทางต่อไปนี้

2.1 การให้ความสำคัญต่อการรักษาความหมายของถ้อยคำต้องห้ามจากต้นฉบับ

Larson (1984) ได้กล่าวไว้ว่าการแปลที่เหมาะสมก็คือการแปลที่สามารถถ่ายทอดความหมายจากต้นฉบับมาสู่สำนวนแปลได้อย่างถูกต้องครบถ้วนมากที่สุด ดังนั้นหากไม่จำเป็นแล้วผู้แปลไม่ควรแปลถ้อยคำต้องห้ามด้วยการแปลแบบอิสระ เนื่องจากถ้อยคำต้องห้ามบางคำใช้สื่อความหมายที่เฉพาะเจาะจงถึงบางสิ่งไม่ได้เอ่ยขึ้นเพื่อสบลหรือแสดงอารมณ์เพียงอย่างเดียวเสมอไป อย่างเช่นคำว่า *ass* ก็สื่อความหมายถึง **บั้นท้าย** ไม่ใช่อวัยวะส่วนอื่น การแปลแบบอิสระโดยสลดความหมายของถ้อยคำต้องห้ามทิ้งไปจะทำให้การสื่อความหมายในสำนวนแปลคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับได้ ผู้แปลจึงต้องให้ความสำคัญต่อการรักษาความหมายของถ้อยคำต้องห้ามจากต้นฉบับ การทำเช่นนี้จะช่วยให้ผู้แปลสามารถถ่ายทอด สามารถมาสู่สำนวนแปลไว้ได้อย่างครบถ้วน และจะทำให้ผู้อ่านสำนวนแปลรับรู้และเข้าใจ สารตรงตามทีผู้ประพันธ์ต้นฉบับนำเสนอไว้ อย่างเช่นในตัวอย่างที่ 1-3 ถ้าผู้แปลแปลคำว่า *phonies*, *perverts* และ *ass* ด้วยคำว่า **ลวงโลก** **กาม** **วิตถาร** และ **บั้นท้าย** ตามลำดับ ก็จะทำให้สำนวนแปลสามารถสื่อความหมายของถ้อยคำต้องห้ามได้ สอดคล้องกับต้นฉบับมากกว่า

2.2 การตีความเพื่อจับความหมายแฝงของถ้อยคำต้องห้ามในต้นฉบับแล้วถ่ายทอดความหมายแฝงด้วยถ้อยคำซึ่งเป็นที่ยอมรับกันในวันธรรมการในประเทศไทย

ปัจจุบันนี้นักแปลส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่าการแปลคือการถ่ายทอดเนื้อสาระไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง ไม่ใช่การแปลเอาคำ (สุพรรณิ ปิ่นมณี, 2554) ดังนั้นผู้แปลควรตีความถ้อยคำต้องห้ามในต้นฉบับให้ถี่ถ้วนก่อนว่าถ้อยคำต้องห้ามนั้นสื่อความหมายตามรูปภาษาหรือสื่อความหมายแฝง หากสื่อความหมายแฝงก็ต้องตีความถ้อยคำต้องห้ามว่าสื่อความหมายแฝงว่าอย่างไร โดยการตีความนั้นอาจจะต้องกระทำร่วมกับบริบท (Context) ทั้งบริบทจากเนื้อเรื่องและบริบททางวัฒนธรรม ผู้แปลจึงต้องมีความเข้าใจในเรื่องที่จะแปลและมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาต้นฉบับได้อย่างดีเยี่ยมด้วย และเมื่อผู้แปลตีความถ้อยคำต้องห้ามในต้นฉบับแล้วจึงค่อยถ่ายทอดความหมายแฝงดังกล่าวมาสู่สำนวนแปลด้วยถ้อยคำซึ่งเป็นที่ยอมรับกันในวันธรรมการในประเทศไทย การแปลเช่นนี้จะช่วยแก้ไขข้อบกพร่องให้สำนวนแปลสื่อความหมายของถ้อยคำต้องห้ามได้อย่างถูกต้องและยังช่วยให้สำนวนภาษาในสำนวนแปลดูกลมกลืนกับธรรมชาติการใช้ภาษาของผู้อ่าน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 6 โสลดคนพูดถึงพ่อแม่ของเขา

- They are nice and all - I'm not saying that - but they are also touchy *as hell*. (p.5)

- ผมเองไม่อยากพูดเลยว่า ที่จริงท่านทั้งคู่ก็เป็น “คนดี” แต่ขี้โมโห**ดิบหาย!** (น.7)

ตัวอย่างที่ 7 โสลดบรรยายถึงนักเรียนหญิงที่เขาพบเห็นขณะนั่งรอแชลลี

- girls that look like swell girls, girls that look like they'd be *bitches* if you knew them. (p.129)

- บางคนวางท่าวางทางใหญ่โตและบางคนแหม่ง มองปราดเดียวก็รู้ว่า**แรวด์**เต็มทน (น.178)

จากตัวอย่างที่ 6 และ 7 จะสังเกตได้ว่าผู้แปลไม่ได้แปลคำเน้นความหมายที่ไม่สุภาพ *as hell* และคำสบประมาท *bitches* ด้วยการแปลตรงตามรูปภาษาว่า “ราวกับนรก” และ “สุนัขเพศเมีย” แต่ผู้แปลได้ตีความถ้อยคำต้องห้ามทั้งสองเพื่อจับความหมายแฝงแล้วถ่ายทอดความหมายแฝงดังกล่าวด้วยถ้อยคำซึ่งเป็นที่ยอมรับกันในวันธรรมการในประเทศไทยและสามารถสื่อความหมายได้สอดคล้องกันเข้ามาแปลเทียบเคียง โดยแปลด้วยคำว่า **ดิบหาย** และ **แรวด์** ตามลำดับ การแปลเช่นนี้ช่วยให้สำนวนแปลถ่ายทอดสารได้สอดคล้องกับต้นฉบับมากกว่าการแปลตรงตามรูปภาษา เพราะถ้อยคำต้องห้ามในต้นฉบับทั้งคำไม่ได้สื่อความหมายตามรูปภาษา แต่สื่อความหมายแฝงว่า “มาก” และ “ไม่รักนวลสงวนตัว” ตามลำดับ ซึ่งคำว่า **ดิบหาย** และ **แรวด์** ต่างก็สามารถถ่ายทอดถ้อยคำต้องห้ามในต้นฉบับออกมาได้อย่างสมบูรณ์ทั้งในแง่ของความหมาย ความหมายบคาย และอารมณ์ของผู้พูด

2.3 การทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง สถานการณ์ และอารมณ์ของตัวละคร

ถ้อยคำต้องห้ามเป็นถ้อยคำที่สื่อสารทั้งความหมายและอารมณ์ การพิจารณาว่าจะแปลถ้อยคำต้องห้ามในต้นฉบับด้วยถ้อยคำที่หยาบคายหรือถ้อยคำที่สุภาพจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของเนื้อเรื่อง สถานการณ์ และอารมณ์ของตัวละครด้วย ยกตัวอย่างเช่นประโยค “so that I’d see how cute her little *ass* looked.” จากตัวอย่างที่ 3 ผู้ประพันธ์ต้นฉบับใช้ถ้อยคำดังกล่าวเพื่อแสดงความหยาบโลนของโฮลเดนที่คิดว่าบั้นท้ายของแซลลีนั้นช่างสวยเหลือเกิน ในกรณีนี้ผู้วิจัยคิดว่าแปลควรแปลคำว่า *ass* ด้วยคำว่า *บั้นท้าย* ถึงแม้ว่าถ้อยคำที่ว่า *บั้นท้าย* จะไม่มีความหยาบคายเทียบเท่ากับต้นฉบับ แต่ถ้อยคำดังกล่าวสามารถสื่อภาพทรวดทรงที่สวยงามและให้น้ำเสียงที่เฝ้ายวน สอดคล้องกับเนื้อเรื่องและอารมณ์ของโฮลเดนที่กำลังเคลิบเคลิ้มไปกับความงามของบั้นท้ายของแซลลีมากกว่าการแปลด้วยถ้อยคำหยาบคายว่า *ตุต* หรือ *ก้น* จากกรณีนี้จะเห็นได้ว่าการทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง สถานการณ์ และอารมณ์ของตัวละครจะช่วยให้ผู้แปลเลือกใช้ถ้อยคำในการแปลได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

2.4 การทดสอบสำนวนแปล

สัญญาวิ สายบัว (2550) แนะนำว่างานแปลทุกชิ้นควรได้รับการทดสอบเพื่อดูว่างานแปลชิ้นนั้นจะสร้างผลตอบสนองในตัวผู้อ่านได้เทียบเคียงกับต้นฉบับหรือไม่ สิ่งที่จะต้องทดสอบ ได้แก่ ความถูกต้องในด้านความหมายว่าสำนวนแปลสื่อความหมายได้ครบถ้วนทุกประการตามต้นฉบับหรือไม่ ความยากของระดับภาษาหรือพูดอีกอย่างหนึ่งก็คือการพิจารณาว่างานแปลนี้ใช้ภาษา ถ้อยคำ และรูปแบบของการนำเสนอความคิดที่ผู้อ่านเข้าใจได้หรือไม่ และสิ่งสุดท้ายที่จะต้องทดสอบก็คือลีลาการเขียน (Style) และลักษณะของภาษา (Register) ว่ามีลักษณะเทียบเคียงได้กับต้นฉบับหรือไม่ อย่างไรก็ตามการทดสอบสำนวนแปลมีหลายวิธี ผู้แปลอาจจะนำตัวอย่างไปแจกจ่ายให้บุคคลที่เป็นตัวแทนของกลุ่มผู้อ่านทดลองอ่านแล้วสังเกตปฏิกิริยาของเขา หรืออาจจะให้ผู้ที่มีความรู้ทั้งภาษาต้นฉบับและภาษาสำนวนแปลดีช่วยตรวจอ่านและวิจารณ์ เป็นต้น การทดสอบสำนวนแปลจะช่วยให้ผู้แปลรับรู้ถึงข้อบกพร่องในการแปลของตน และสามารถปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวได้ทันท่วงทีก่อนที่จะเผยแพร่สำนวนแปลที่มีข้อบกพร่องออกไป

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

ผลสรุปของการวิจัยครั้งนี้ทำให้มองเห็นถึงข้อบกพร่องในการแปลถ้อยคำต้องห้าม 2 ลักษณะ ได้แก่ การถ่ายทอดความหมายของถ้อยคำต้องห้ามแตกต่างไปจากต้นฉบับ และการไม่จับความหมายแฝงของถ้อยคำต้องห้าม ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าข้อบกพร่องดังกล่าวเกิดจากสาเหตุ 2 ประการ ได้แก่ การเลือกแปลถ้อยคำต้องห้ามด้วยการแปลแบบอิสระ และความแตกต่างทางวัฒนธรรม ผู้แปลสามารถปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นได้ด้วยการให้ความสำคัญต่อการรักษาความหมายของถ้อยคำต้องห้ามในต้นฉบับ การตีความเพื่อจับความหมายแฝงของถ้อยคำต้องห้ามในต้นฉบับแล้วถ่ายทอดความหมายแฝงด้วยถ้อยคำซึ่งเป็นที่คุ้นเคยกันในวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทย การทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง สถานการณ์ และตัวละคร และการทดสอบสำนวนแปลก่อนที่จะตีพิมพ์เผยแพร่

ข้อบกพร่องที่พบในการศึกษาครั้งนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ สุพรรณิ ปิ่นมณี (2554) ที่กล่าวว่า ถ้อยคำต้องห้ามมีความเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับวัฒนธรรมของสังคมแต่ละแห่งอย่างลึกซึ้ง ความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมย่อมก่อให้เกิดปัญหาในการแปล ผู้วิจัยสังเกตถ้อยคำต้องห้ามบางคำไม่ควรแปลตามรูปภาษาเพราะจะทำให้ผู้อ่านสำนวนแปลซึ่งอยู่ต่างวัฒนธรรมจับความหมายแฝงไม่ได้ ดังที่ได้เสนอไว้ในตัวอย่างที่ 4 และ 5 ดังนั้นผู้แปลจึงต้องมีความสามารถในการตีความและทำความเข้าใจความหมายที่แท้จริงของถ้อยคำต้องห้ามในต้นฉบับ แล้วถ่ายทอดความหมายดังกล่าวมาสู่สำนวนแปลให้ได้อย่างถูกต้องครบถ้วน หรือใกล้เคียงมากที่สุดด้วยสำนวนภาษาที่เป็นธรรมชาติและกลมกลืนกับวัฒนธรรมการใช้ภาษาของผู้อ่านสำนวนแปล จึงจะถือได้ว่าเป็นการแปลถ้อยคำต้องห้ามที่เหมาะสมและไร้ข้อบกพร่อง

ข้อเสนอแนะ

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาข้อบกพร่องในการแปลถ้อยคำต้องห้ามเท่านั้น ยังมีถ้อยคำประเภทอื่นๆ ที่ปรากฏข้อบกพร่องซึ่งน่าสนใจศึกษา เช่น การแปลสำนวน การแปลคำสแลง การแปลภาษาภาพพจน์ ฯลฯ
2. ต้นฉบับเรื่อง The Catcher in the Rye ได้รับการแปลเป็นภาษาไทย 3 สำนวน ได้แก่ สำนวนแปลเรื่อง “ชั่วชีวิตของผม” (พ.ศ.2524) ของ คำระวี-ไบเตย สำนวนแปลเรื่อง “ทุ่งฝัน” (พ.ศ.2531) ของ ศาสนิก และสำนวนแปลเรื่อง “จะเป็นผู้คอยรับไว้ไม่ให้ใครร่วงหล่น” (พ.ศ.2552) ของ ปราบดา หยุ่น ผู้ที่สนใจอาจศึกษาเปรียบเทียบข้อบกพร่องในการแปลจากสำนวนแปลแต่ละฉบับ ซึ่งอาจจะช่วยให้มองเห็นวิวัฒนาการของการแปลในสังคมไทย
3. ศึกษาข้อบกพร่องในการแปลจากแหล่งอื่น ๆ เช่น ข่าว ภาพยนตร์ นิตยสาร ฯลฯ เพื่อสะท้อนให้เห็นสภาพปัญหาด้านการแปลที่หลากหลายยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- คำระวี-ไบเตย. (2524). *ชั่วชีวิตของผม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปิยะสาส์น.
- เชวง จันทระเชตต์. (2528). *การแปลเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ปัญญา บริสุทธิ์. (2533). *ทฤษฎีและวิธีปฏิบัติในการแปล*. กรุงเทพฯ: หจก.ธรรมกลการพิมพ์.
- รัชนีโรจน์ กุลธำรง. (2552). *ความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษาเพื่อการแปล: จากทฤษฎีสู่ปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภกานดา ทองบุญรอด. (2545). *กลวิธีการแปลภาษาเพศชาย*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สัญญาวิ สายบัว. (2550). *หลักการแปล* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพรรณิ ปิ่นมณี. (2554). *การแปลชั้นสูง* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Fakuade, G., and others. (2013, July). Linguistic Taboos in the Igbo Society: A Sociolinguistic Investigation. *Language, Discourse and Society*, 2(2), 117-133. Retrieved May, 12, 2014, from <http://www.language-and-society.org /journal/issues.html>
- J.D. Salinger. (1975). *The Catcher in the Rye*. Great Britain: Penguin Books.
- Larson, M.L. (1984). *Meaning-based Translation: A Guide to Cross-Language Equivalence*. New York: University Press of America.
- Pinker, S. (2008). *The stuff of thought: language as a window into human nature*. London: Penguin Books.